

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

ดนตรี-นาฏศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

ดนตรี-นาฏศิลป์

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เวลา 40 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา วิเคราะห์ อธิบายโครงสร้างของบทเพลง ความหมายของเนื้อหาในบทเพลง การเคลื่อนที่ขึ้น-ลงของทำนอง รูปแบบจังหวะ และความเร็วของจังหวะ เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี ประเภทของเครื่องดนตรี เสียงของเครื่องดนตรีแต่ละประเภท การใช้และดูแลรักษาเครื่องดนตรี ความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตกับผลงานดนตรี การอนุรักษ์วัฒนธรรมทางดนตรี

ศึกษา อธิบาย วิพากษ์ วิจัยความเป็นมาของนาฏศิลป์ หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์ การใช้นาฏยศัพท์และภาษาท่าประกอบเพลงปลุกใจและเพลงพระราชนิพนธ์ การประดิษฐ์ท่าทางหรือท่ารำประกอบจังหวะพื้นเมือง การแสดงรำวงมาตรฐาน การใช้ศัพท์ทางการละครในการถ่ายทอดเรื่องราว การเล่าเรื่อง และการชมการแสดง

โดยใช้ทักษะกระบวนการทางดนตรีและนาฏศิลป์ในการแสดงออกทางดนตรีและนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์

เพื่อให้เห็นคุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล รวมถึงเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี-นาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ศ 2.1	ป.4/3, ป.4/4, ป.4/6, ป.4/7	ป.4/1, ป.4/2, ป.4/5
มฐ. ศ 2.2	ป.4/2	ป.4/1
มฐ. ศ 3.1	ป.4/1, ป.4/3, ป.4/4, ป.4/5	ป.4/2
มฐ. ศ 3.2	ป.4/1, ป.4/3, ป.4/4	ป.4/2
	12 ตัวชี้วัด	6 ตัวชี้วัด

รวม 18 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.4

 เวลา 40 ชั่วโมง

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 1 ดนตรีนาฏ	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.4/3 ระบุทิศทาง การเคลื่อนที่ ขึ้น-ลง ง่าย ๆ ของ ทำนอง รูปแบบจังหวะ และความเร็วของจังหวะ ในเพลงที่ฟัง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.4/4 อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทย และสากล</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.4/6 ใช้และเก็บเครื่องดนตรี อย่างถูกต้องและ ปลอดภัย</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.4/7 ระบุว่าดนตรีสามารถใช้ ในการสื่อเรื่องราว</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.4/1 บอกประโยคเพลง อย่างง่าย</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.4/2 จำแนกประเภทของ เครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลง ที่ฟัง</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ทักษะ ชีวิต</p>	<p>ทิศทาง การเคลื่อนที่ขึ้น- ลง ของทำนอง รูปแบบ จังหวะ และความเร็วของ จังหวะ ทำให้เพลงมีความ ไพเราะ อีกทั้งประโยคของ เพลงสามารถสื่ออารมณ์จาก บทเพลง</p> <p>เครื่องดนตรีมีหลาย ประเภท แบ่งตามลักษณะ การบรรเลงของเครื่องดนตรี ซึ่งแต่ละประเภทให้เสียง ต่างกัน การใช้และดูแลรักษา เครื่องดนตรีที่ถูกต้อง จะช่วย ให้เครื่องดนตรีมีอายุการใช้ งานนานขึ้น</p> <p>การอ่านและการเขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตดนตรี สากล เป็นความรู้และทักษะ พื้นฐานในการขับร้องเพลง และบรรเลงดนตรี</p> <p>การขับร้องเพลงให้ ไพเราะ ถูกจังหวะ ทำนอง และสื่ออารมณ์ให้สอดคล้อง กับความหมายของเพลงจะ ทำให้การทำกิจกรรมดนตรี มีความไพเราะ น่าฟัง</p>	12

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	มฐ. ศ 2.1 ป.4/5 ร้องเพลงโดยใช้ช่วงเสียง ที่เหมาะสมกับตนเอง			
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 กิจกรรมดนตรี	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 2.2 ป.4/2 ระบุความสำคัญในการ อนุรักษ์ ส่งเสริม วัฒนธรรมทางดนตรี ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 2.2 ป.4/1 บอกแหล่งที่มาและ ความสัมพันธ์ ของวิถี ชีวิตไทย ที่สะท้อนใน ดนตรีและเพลงท้องถิ่น	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ผลงานดนตรีพื้นเมืองถูก สร้างสรรค์ขึ้นจากผู้อยู่ ในท้องถิ่น ซึ่งมีความสัมพันธ์ กับวิถีชีวิต ประเพณี และ วัฒนธรรมของคนที่อยู่ใน ท้องถิ่นนั้น ๆ ดนตรีไทยเป็นผลงานทาง ดนตรีที่บรรพบุรุษไทยได้ คิดค้นและสร้างสรรค์มา ตั้งแต่สมัยโบราณ ถือเป็น มรดกทางวัฒนธรรมที่มี คุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์ให้ คงอยู่ต่อไป	8
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 กิจกรรม นาฏศิลป์	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 3.1 ป.4/1 ระบุทักษะพื้นฐานทาง นาฏศิลป์และการละคร ที่ใช้สื่อความหมายและ อารมณ์ มฐ. ศ 3.1 ป.4/3 แสดงการเคลื่อนไหวใน จังหวะต่าง ๆ ตามความ คิดของตน มฐ. ศ 3.1 ป.4/4 แสดงนาฏศิลป์เป็นคู่ และหมู่	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	การแสดงนาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปะการแสดงของชาติ ที่มีความอ่อนช้อย งดงาม สามารถนำมาใช้ประกอบใน กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้าง ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้ การปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ในเบื้องต้นต้องเริ่มจากการ ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์และ ภาษาท่าก่อน เนื่องจากเป็น ทักษะพื้นฐานของการแสดง นาฏศิลป์ไทยทุกประเภท จากนั้นจึงเริ่มฝึกปฏิบัติการ แสดงอย่างง่าย ๆ โดยนำ	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>มฐ. ศ 3.1 ป.4/5 เล่าสิ่งที่ชื่นชอบใน การแสดงโดยเน้น จุดสำคัญของเรื่องและ ลักษณะเด่นของตัวละคร</p> <p>มฐ. ศ 3.2 ป.4/1 อธิบายประวัติความ เป็นมาของนาฏศิลป์ หรือชุดการแสดงอย่าง ง่าย ๆ</p> <p>มฐ. ศ 3.2 ป.4/3 อธิบายความสำคัญของ การแสดงความเคารพใน การเรียนรู้และการแสดง นาฏศิลป์</p> <p>มฐ. ศ 3.2 ป.4/4 ระบุเหตุผลที่ควรรักษา และสืบทอดการแสดง นาฏศิลป์</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>มฐ. ศ 3.1 ป.4/2 ใช้ภาษาท่าและ นาฏยศัพท์หรือศัพท์ ทางการละครง่าย ๆ ใน การถ่ายทอดเรื่องราว</p> <p>มฐ. ศ 3.2 ป.4/2 เปรียบเทียบการแสดง นาฏศิลป์กับการแสดง ที่มาจากวัฒนธรรมอื่น</p>		<p>นาฏยศัพท์และภาษาท่าไป ประยุกต์ใช้ เช่น การแสดง ท่าทางประกอบเพลงหรือ ประกอบจังหวะเพลง พื้นเมือง การแสดงละคร แล้วจึงฝึกปฏิบัติการแสดง นาฏศิลป์ไทยด้วยชุดการ แสดงง่ายๆ ตามความสนใจ เช่น รำวงมาตรฐาน</p> <p>นาฏศิลป์ไทยเป็นการ แสดงที่ถูกคิดสร้างสรรค์ขึ้น จากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ไทย เป็นการแสดงที่มีคุณค่า และมีความสำคัญต่อคนไทย ในฐานะที่เป็นศิลปะการแสดง ที่สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรมที่งดงามของ ชาติ การแสดงนาฏศิลป์ไทย แต่ละชุดจะมีที่มาที่แตกต่าง กัน การศึกษาเกี่ยวกับที่มา ของการแสดงนาฏศิลป์ไทยจะ ช่วยให้ผู้ที่ศึกษาเข้าใจแนวคิด ในการสร้างสรรค์ชุดการแสดง มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้ มองเห็นคุณค่าความสำคัญ ของการแสดงนาฏศิลป์ไทย และร่วมมือร่วมใจกันในการ อนุรักษ์ สืบสาน ถ่ายทอดการ แสดงนาฏศิลป์ไทยให้คงอยู่ สืบต่อไป</p>	